

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ АГРАРНИХ НАУК УКРАЇНИ
ІНЦ «ІНСТИТУТ ЗЕМЛЕРОБСТВА НААН»

**СІЛЬСЬКЕ ГОСПОДАРСТВО
В УМОВАХ ГЛОБАЛЬНИХ ВИКЛИКІВ:
СТРАТЕГІЧНІ ПРІОРИТЕТИ ТА ЗАГРОЗИ
*ВКЛАД МОЛОДИХ ВЧЕНИХ***

МАТЕРІАЛИ

**Науково-практичної Інтернет-конференції
молодих учених і спеціалістів в Україні
*22 грудня 2022 р.***

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ АГРАРНИХ НАУК УКРАЇНИ
ННЦ «ІНСТИТУТ ЗЕМЛЕРОБСТВА НААН»

**СІЛЬСЬКЕ ГОСПОДАРСТВО
В УМОВАХ ГЛОБАЛЬНИХ ВИКЛИКІВ:
СТРАТЕГІЧНІ ПРІОРИТЕТИ ТА ЗАГРОЗИ
*ВКЛАД МОЛОДИХ ВЧЕНИХ***

МАТЕРІАЛИ

Науково-практичної Інтернет-конференції
молодих учених і спеціалістів в Україні
22 грудня 2022 р.

Вінниця
«ТВОРИ»
2022

УДК 001.891:631/635+332.33(477) (063)

УС 67

*Матеріали Науково-практичної Інтернет-конференції молодих учених і спеціалістів в Україні 22 грудня 2022 р. рекомендовані та затверджені до друку рішенням вченої ради
ННЦ «Інститут землеробства НААН»
(27.12.2022 р. протокол № 11)*

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

КАМІНСЬКИЙ В.Ф., *д-р с.-г. н., проф., акад. НААН*

ТКАЧЕНКО М.А., *д. с.-г. н., проф., чл.-кор. НААН*

БОЙКО П.І., *д. с.-г. н., проф.*

ГОЛОДНА А.В., *д. с.-г. н.*

КОЛОМІЄЦЬ Л.П., *к. с.-г. н.*

КУРГАК В.Г., *д. с.-г. н., проф.*

ЛЕВЧЕНКО О.С., *д. ф.*

МАЛИНОВСЬКА І.М., *д. с.-г. н., чл.-кор. НААН*

СЛЮСАР І.Т., *д. с.-г. н., проф., чл.-кор. НААН*

ШТАКАЛ М.І., *д. с.-г. н.*

С 67 Сільське господарство в умовах глобальних викликів: стратегічні пріоритети та загрози. Вклад молодих вчених: матеріали Науково-практичної Інтернет-конференції молодих учених і спеціалістів в Україні (22 грудня 2022 р.) / ННЦ «Інститут землеробства НААН». — 2022. — 56 с.

УДК 001.891:631/635+332.33(477) (063)

ЗМІСТ

Soliman Abdel Mohsen M.

Monitoring of agricultural soil pollution in Egypt 6

Чернобай С.В., Мельник В.С.

Результати екологічного випробування тритикале ярого за параметрами адаптивності, урожайності та цінними господарськими ознаками 7

Tahri T., Bezzi N., Narsis S., Badjoudj S.,

Dovbash N., Benselhoub A.

Environmental polluting effect of the phosphate sludge released by the djebel onk mining complex 9

Сергієнко О.В., Гарбовська Т.М.,

Солодовник Л.Д., Радченко Л.О.

Партенокарпія і її значення в селекції огірка 10

Дегтярьов В.В., Крохін С.В., Щербаков О.Ю.

Гумусовий стан чорноземів України 12

Грошева О.О.

Актуальність вивчення мікробіоти в структурних агрегатах чорноземів типових 14

Кудря С.О.

Накопичення та збереження продуктивної вологи ґрунту в системі сівозмін 16

Дубовик Н.С., Кириленко В.В., Гуменюк О.В.,

Сабадин В.Я., Куманська Ю.О., Сидорова І.М.

Трансгресія та успадкування елементів продуктивності головного колоса у гібридів другого та третього покоління *Triticum aestivum* L. 19

Федорук А.С.

До питання захисту земель за розміщення
об'єктів альтернативних джерел енергії 21

Крамарьов О.С.

Контурно-меліоративне планування
як чинник стимулювання земель
сільськогосподарського призначення 23

**Кириленко В.В., Гуменюк О.В., Вологдіна Г.Б.,
Правдзіва І.В., Лісова Г.М., Дубовик Н.С.**

Селекційний аналіз F_1 *Triticum aestivum* L. за стійкістю
проти збудників хвороб та за показниками якості зерна 25

Кириленко В.В., Гуменюк О.В., Судденко Ю.М.

Фенотиповий прояв елементів продуктивності
колоса у F_1 за схрещування різних видів пшениці озимої 28

Рисін А.Л., Демидов О.А., Вологдіна Г.Б.

Мінливість морфобіометричних показників
рослин сортів і селекційних ліній пшениці озимої
на час припинення осінньої вегетації в умовах
Центрального Лісостепу 31

Zeghina S.I., Bounouala M., Dovbash N.,

Idres A., Khelifi W., Benselhoub A.

Phosphate tailings reuse as an efficient environmental
waste management process 33

Правдива Л.А.

Продуктивність сорго звичайного двокольорового
(*Sorghum bicolor* L.) залежно від умов вирощування
та сортових особливостей 35

кукурудзи на з/к становив 7,45 тис. грн/га за рентабельності 46 %, прибуток вирощування багаторічних бобових трав – 14,51 тис. грн/га за рентабельності – 127 %.

Встановлено, що у підзоні нестійкого зволоження Лівобережного Лісостепу України на чорноземах типових вирощування кормових культур та буряків цукрових в 8-пільній сівоzmіні за високих показників урожайності є економічно вигідним.

УДК 633.85:631.51:631.147

В.С. Євич

Одеський державний аграрний університет

ВИСОКОЛЕЇНОВИЙ СОНЯШНИК ЯК ФАКТОР ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ БІОЛОГІЗАЦІЇ ЗЕМЛЕРОБСТВА

У сучасних умовах глобальних викликів і загроз, що відбуваються в нашій країні через кліматичні зміни та іноземну військову агресію проти нашої держави, пріоритетним стратегічним напрямом ведення сільського господарства, є широко-масштабна біологізація землеробства із послідовним розвитком органічного землеробства. Обмеженість енергетичних та економічних ресурсів, неймовірна дорожнеча запровадження факторів інтенсифікації землеробства в аграрному виробництві, може бути компенсована певною мірою саме за рахунок впровадження науково обґрунтованої системи біологізованого землеробства, яка буде побудована на базі останніх інноваційних технологій вирощування сільськогосподарських культур.

Поряд з іншими загальновідомими факторами біологізації, у вирішенні нагальної проблеми, особливої уваги заслуговує збільшення посівів високоолеїнового соняшнику, особливо в органічному землеробстві. Саме отримання насіння

високоолеїнового соняшнику дозволить істотно підвищити ефективність заходів біологізації інтенсивного землеробства та ведення його альтернативи – органічного землеробства із існуючими напрямками.

Неможливо перебільшити роль високоолеїнової олії для здорового харчування людей і загалом у здоров'ї нації. Цьому сприятиме як зростаюча потреба у корисних для здоров'я оліях, так і збільшення попиту на зовнішньому ринку аграрної продукції, особливо орієнтованому на країни Євросоюзу.

Залишаючись провідною прибутковою олійною культурою Степу, високоолеїновий соняшник, для виробників соняшнику в Україні надає унікальну можливість одержати додатковий прибуток із кожного гектара без додаткових витрат, а також деякою мірою бути захищеним від коливань цін на продукцію.

Саме тому нами під керівництвом професора кафедри польових і овочевих культур Одеського державного аграрного університету Юркевича Є.О. було закладено польовий дослід з агробіологічного обґрунтування продуктивності агроцензів високоолеїнових гібридів соняшнику за різних систем основного обробітку ґрунту в органічному землеробстві в умовах Миколаївської обл. Кривоозерського р-ну, Степу Північного Правобережного-Дніпровського.

Дослід 3-х факторний із наступними варіантами: фактор А – системи основного обробітку ґрунту: a_1 – оранка на 25–27 см (контроль); a_2 – глибоке безполицеве рихлення на 25–27 см; a_3 – мілкий безполицевий обробіток на 12–14 см. Фактор В – різні високоолеїнові гібриди соняшнику: v_1 – ранньостиглий; v_2 – середньостиглий; v_3 – пізньостиглий. Фактор С – обробка післязбиральних рештків і соломи біодеструкторами: c_1 – без обробки; c_2 – з обробкою післязбиральних рештків Целюлад 2л/га; c_3 – з обробкою післязбиральних рештків попередника Філазонітом МЦ 10л/га.

Навіть попередні дослідження надали можливість зробити обнадійливі висновки, що за умов 2022 р., застосування системи мілкового безполицевого обробітку ґрунту на глибину 12–14 см під соняшник, забезпечило створення більш потужних запасів доступної вологи у метровому шарі ґрунті із сприятливим розподілом за його профілем, що є пріоритетним у створенні оптимальних ґрунтових умов під культуру як звичайного, так високоолеїнового соняшнику, для отримання високих і стійких врожаїв насіння для Степу Північного Правобережного-Дніпровського.

УДК 631.421.1: 631.421.1: 631.895.

Ю.В. Мащенко, канд. с.-г. н., завідувач науково-технологічного відділу збереження родючості ґрунтів
Інститут сільського господарства Степу НААН

ВПЛИВ РІЗНИХ СИСТЕМ ЗЕМЛРОБСТВА НА ЗМІНИ РОДЮЧОСТІ ҐРУНТІВ У КОРОТКОРОТАЦІЙНИХ СІВОЗМІНАХ ТА ЗА БЕЗЗМІННОГО ВИРОЩУВАННЯ СОЇ

Польові дослідження проводили протягом 2010–2020 рр. в лабораторії землеробства Інституту сільського господарства Степу НААН. Досліджувалися три системи удобрення: без добрив, мінеральна та органо-мінеральна в чотирьох сівозмінах з насиченням соєю – 20, 40, 60 та 100 %. Дослід закладали методом рендомізованих повторень по блоках, кожна сівозміна – окремий блок.

Основними завданнями аграрного сектору України є відтворення родючості ґрунтів за максимального застосування місцевих органічних і мінеральних ресурсів, що забезпечить екологічну рівновагу агроландшафтів за інтенсивного антропогенного навантаження.